

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»

Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Шифр та назва спеціальності	I 10 Соціальна робота та консультування»
Назва освітньо-професійної програми	Соціальна робота
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Кафедра	Публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	очна, заочна

Викладачі

Прізвище, ім'я, по батькові	Вовк Світлана Михайлівна
Посада	професор кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	доктор наук з державного управління, професор
Електронна адреса	s.vovk@nuozu.edu.ua
Телефон	(044) 206 73 09
Посилання на профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=cwEAhK4AAAAJ&hl=uk&oi=ao https://orcid.org/0000-0003-3883-1320 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57224217526

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна «Соціальне підприємництво як складова соціальної роботи» має сформувати сучасні теоретичні знання та практичні навички щодо створення, розвитку та управління соціальними підприємствами для вирішення соціальних проблем суспільства. Розкриває основи соціального підприємництва, його роль у соціальній роботі, інституційні засади, а також інноваційні підходи до соціальної діяльності в умовах невизначеності. Вивчення дисципліни прогресу розвитку здатності заважає підприємницьким механізмам для соціальних змін і сталого розвитку
Мета дисципліни	формуванні здатність розв'язувати складні задачі та проблеми соціальної роботи і навчального процесу, які вимагають проведення досліджень та впровадження інновацій в умовах невизначеності з формуванням відповідних компетентностей для планування, організації, управління та координації діяльності соціальних підприємств, здатності розвивати інноваційні підприємницькі підходи в соціальній сфері, а також здійснювати соціальний вплив через підприємницьку діяльність.
Завдання дисципліни	– Ознайомлення з теоретичними та практичними аспектами соціального підприємництва як механізм вирішення соціальних проблем. – Формування уявлень про роль соціального підприємництва в соціальній роботі та економіці. – Розвиток аналітичних, інноваційних та організаційно-комунікативних навичок, найважливіших для створення і управління соціальними підприємствами. – Навчання навичкам застосування дослідницьких методів у розв'язанні соціальних проблем і впровадженні соціальних інновацій.
Пререквізити	Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як: «Фінансово ресурсне забезпечення системи надання соціальних послуг», «Соціальний менеджмент та маркетинг соціальних послуг» та інших дисциплін гуманітарного профілю, які здобувачі вищої освіти опанували на інших етапах здобуття освіти.
Постреквізити	Дана дисципліна є базою при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності у сфері соціальної роботи та охорони здоров'я.

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Загальні компетентності: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність розробляти і управляти проектами. ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Спеціальні (фахові) компетентності: ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення. ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи. ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства. ФК 6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг. ФК 7. Здатність до професійної рефлексії. ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень. ФК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій. ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи. ФК 15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). В тому числі: денна форма навчання: лекції – 16 годин, практичні заняття – 26 годин, самостійна робота – 78 годин; заочна форма навчання: лекції – 8 годин, практичні заняття – 10 годин, самостійна робота – 102 години.
Форма підсумкового контролю	Диф. залік

Строки викладання дисципліни	Дисципліна викладається у <u>3</u> семестрі
Програма дисципліни	
Назви тем	
1.	Вступ до соціального підприємництва: поняття, основні підходи, специфіка соціальних підприємств, відмінність від традиційного підприємництва та соціально відповідального бізнесу.
2.	Тенденції розвитку соціального підприємництва в Україні та світі: історія виникнення, законодавче регулювання, приклади успішних соціальних підприємств.
3.	Кооперація як підґрунтя соціального підприємництва: історія кооперативного руху, цінності, принципи діяльності кооперативів.
4.	Планування соціального підприємства: формування соціальної місії вибору, пріоритетних напрямків, розробка стратегії, маркетинг і бренд-менеджмент.
5.	Управління соціальним підприємством: побудова команди, кадрова політика, соціальне партнерство, мотивація працівників, юридичні аспекти.
6.	Фінанси соціального підприємства: джерела доходів, бюджетування, фінансовий аналіз, оцінка ефективності соціальних інвестицій.
7.	Соціальне проектування: сутність і технології соціальних проектів, життєвий цикл, моніторинг і оцінка соціального впливу.
8.	Соціальна відповідальність і звітність: соціальний аудит, оцінка результативності діяльності, вимірювання соціальної цінності та впливу.
Самостійна робота здобувача освіти	
№ з/п	Зміст самостійної роботи
1.	Поняття соціального підприємництва та його теоретичні засади.
2.	Основні підходи до визначення соціального підприємництва.
3.	Відмінність соціального підприємництва від традиційного бізнесу та благодійної діяльності.
4.	Види соціальних підприємств та їх соціальна місія.

5.	Ефективність соціального підприємництва та її складові.
6.	Соціальний ефект і вплив на діяльність соціальних підприємств.
7.	Методи вимірювання соціального впливу та соціальний аудит.
8.	Правове регулювання соціального підприємництва в Україні та за кордоном.
9.	Організаційно-правові форми соціальних підприємств.
10.	Перспективи розвитку соціального підприємництва в Україні.
11.	Візія місії соціального підприємства.
12.	Бізнес-моделювання у соціальному підприємництві.
13.	Маркетингові комунікації та залучення клієнтів.
14.	Джерела фінансування та основи фінансового менеджменту соціальних підприємств.
15.	Роль фандрайзингу в соціальному підприємстві.

Самостійна робота являється елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни, затверджується кафедрою, підлягає щорічному перегляду з метою дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Список завдань надається здобувачам на першому занятті з певної теми. Самостійна робота з дисципліни виконується у формі розв’язання задач. Для здобувачів заочної форми навчання перевіркою підготовки в міжсесійний період являється контрольна робота (індивідуальна залікова робота). Усі завдання самостійної роботи мають бути виконані та здані (надіслані) викладачеві за день до проведення залікового заняття. Розмір шкали ЄКТС за навчальною дисципліною дорівнює 100 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 60 балів.

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання	На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо. На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв’язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки
--	--

	візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо. Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувачем за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.
--	--

Методи навчання	<i>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</i> ➤ словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); ➤ наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів); ➤ практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження). <i>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i> ➤ метод проблемного викладу матеріалу; ➤ моделювання життєвих ситуацій; ➤ мозковий штурм; ➤ метод опори на життєвий досвід; ➤ навчальної дискусії; ➤ навчально-наукова проєктна робота у форматі індивідуальної та командної роботи. <i>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</i> ➤ усного контролю; ➤ письмового контролю; ➤ самоконтролю та взаємоконтролю; ➤ рецензування відповідей.
------------------------	---

Список рекомендованих джерел

Основна література:

1. Навчальний посібник з соціального підприємництва . https://siplatform-live.s3.eu-central-1.amazonaws.com/files/posibnyk_usa.pdf
2. Посібник «Що слід знати про соціальне підприємництво» п Валентина Смаль, консультант Проекту ПРОМІС, доктор географічних наук Валерій Кокоть. Київ, 2017 рік. 58 с.
3. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017. 92 с.
4. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького. К. : Фамільна друкарня Huss, 2019. 160 с.
5. Соціальне підприємництво: опорний конспект / укл. Овсянюк-Бердадіна О. Ф. Тернопіль: Вектор, 2021. 74 с.
6. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 188 с.

Додаткова література:

7. 50+ Business models / Board of Innovation. URL: <https://www.boardofinnovation.com/guides/50-business-model-examples/>
8. Кейт Т., Рідут Г. 7 кроків до ефективного вимірювання впливу: по сібник з вимірювання соціального впливу. «Ін-Фокус Ентерпрайзес Лтд». 2016. 16 с.
9. Підсумковий звіт за результатами дослідження «Соціальні підприємства в Україні». Київ. 2017. 32 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B6DSntNixLtLZHfOTmJ5SIVjS2s/view>
10. Соціальне підприємництво: дизайн-мислення та невизначеність / ВУМ Online. URL: <https://vumonline.ua/course/social-entrepreneurship>
11. Спреклі Ф. Посібник з планування соціального підприємства: пер. з англ. Київ: Британська Рада, 2011. 68 с. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/posibnik_z_planuvannya_socialnogo_pidpriemstva.pdf
12. Шаповалова Т. В. Соціальне підприємництво – шлях до створення інноваційного бізнесу: [навч. посіб.] на допомогу військовослужбовцю, звільненому в запас / [Міжнар. фонд. соц. адаптації]. Київ : Друк. двір Олега Федорова, 2018. 171 с.

Інформаційні ресурси:

13. Інтернет портал «Соціальне підприємництво в Україні» / www.socialbusiness.in.ua
14. Бізнес інкубатор української соціальної академії/Ukrainian social academy. URL: <http://social-academy.com.ua/incubator/>
15. Соціальне підприємництво – найкращі кейси, виклики та можливості для громадських організацій / Громадський простір. URL: <https://www.prostir.ua/?focus=prostir-talks-sotsialne-pidprijemnytstvo-kraschikejsy-vyklyky-ta-mozhlyvosti-dlya-hromadskyh-orhanizatsij>
16. Соціальне підприємство: youtube-канал <https://www.youtube.com/channel/UCGImu5zdCFgy4K4EpNZFYQA/videos>
17. Європейська комісія про соціальне підприємництво www.ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises

Загальна схема оцінювання

На останньому практичному занятті визначається накопичувальний бал поточної успішності за формулою: сума усіх оцінок за поточну діяльність поділена на кількість завдань (тем) та помножена на 12. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час вивчення дисципліни: за поточну навчальну діяльність 60 балів, за результатами підсумкового контролю 40 балів. Підсумкова оцінка успішності з освітнього компонента для здобувачів, які успішно виконали програму освітнього компонента, є простою сумою оцінки за поточну та підсумкову успішність.

Національна оцінка	Бали за поточне оцінювання	Бали за підсумкове оцінювання	Загальна оцінка з дисципліни
«5» (відмінно)	54-60	36-40	90-100
«4» (добре)	42-53	28-35	70-89
«3» (задовільно)	36-41	24-27	60-69
«2» (незадовільно)	0-35	0-23	59 та нижче

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення студентів з освітнього компонента, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка ЄКТС	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10% студентів
«В»	Наступні 25% студентів
«С»	Наступні 30% студентів
«D»	Наступні 25% студентів
«Е»	Останні 10% студентів

Шкала ЄКТС є відносною та встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників.

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно з затвердженим планом;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з Університету.